

DARBA GRUPAS PUBLISKĀ IEPIRKUMA EFEKTIVITĀTES PALIELINĀŠANAI
SĒDES PROTOKOLS

Rīga

Nr.3

30.04.2025.

Sēdi vada

Finanšu ministra padomniece rīcībpolitiku jautājumos

Sanda Liepiņa

Piedalās

Darba grupas vadītājs:

Finanšu ministrs (*attālināti*)

Arvils Ašeradens

Darba grupas pārstāvji:

14. Saeimas deputāte (partija "Progresīvie")

Skaidrīte Ābrama

Finanšu ministrijas Administrācijas vadītāja (*attālināti*)

Ieva Braunfelde

AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs, galvenais izpilddirektors (*attālināti*)

Mārtiņš Čakste

Biedrības "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" valdes priekšsēdētājs (*attālināti*)

Jānis Endziņš

VAS "Valsts nekustamie īpašumi" valdes priekšsēdētājs

Renārs Griškevičs

Nodrošinājuma valsts aģentūras direktore (*attālināti*)

Ramona Innusa

Liepājas domes izpilddirektora vietnieks būvniecības jautājumos

Didzis Jēriņš

Rīgas Tehniskās universitātes rektors

Tālis Juhna

Biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība" priekšsēdis

Gints Kaminskis

Rīgas pilsētas izpilddirektors, Centrālās administrācijas vadītāja p.i.

Jānis Lange

Iepirkumu uzraudzības biroja vadītājs

Artis Lapiņš

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta direktore

Nata Lasmāne

VSIA "Latvijas Valsts ceļi" valdes priekšsēdētājs

Mārtiņš Lazdovskis

14. Saeimas deputāte (partiju apvienība "Zaļo un Zemnieku savienība")

Daiga Mieriņa

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs

Aivars Puriņš

Konkurences padomes priekšsēdētāja p.i.

Ieva Šmite

14. Saeimas deputāts (partija "Progresīvie")

Andris Šuvajevs

Pieaicinātās personas:

Finanšu ministrijas valsts sekretāre (*attālināti*)

Baiba Bāne

Finanšu ministra padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos (*attālināti*)

Lāsma Trofimova

Valsts ieņēmumu dienesta Nodrošinājuma pārvaldes direktore

Antra Gremzde

AS "Sadales tīkls" Iepirkumu pārvaldes direktore

Arita Ūdre

AS "Latvijas valsts meži" Iepirkumu daļas vadītāja

Kristīne Cimermane

Latvijas Arhitektu savienības valdes locekle

Anda Kursiņa

Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība"

Tautsaimniecības eksperts (*attālināti*)

Mārtiņš Svirskis

Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra Centralizēto iepirkumu vadības departamenta vadītāja (*attālināti*)

Māra Ozoliņa

AS "Latvenergo" Iepirkumu atbalsta un uzraudzības daļas vadītājs

Arnis Žugans

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Astotās pārvaldes Pirmās nodaļas galvenais inspektore (*attālināti*)

Anda Pūpola

Valsts prezidenta padomniece ekonomikas jautājumos (*attālināti*)

Irēna Emīlija Švilpe

Valsts digitālās attīstības aģentūras Elektronisko iepirkumu departamenta Sistēmas uzturēšanas un attīstības nodaļas vadītājs (<i>attālināti</i>)	Juris Kalējs
Iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja vietniece, Juridiskā departamenta direktore	Evija Mugina
Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Iepirkumu politikas un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas nodaļas vadītāja vietniece	Iveta Cirse
Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta direktore	Agija Leitāne-Šķēle
Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Iepirkumu politikas un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas nodaļas vecākā eksperte (<i>attālināti</i>)	Agrita Medzveckā
Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Iepirkumu politikas un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas nodaļas vadītāja VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca" juridiskās un iepirkumu daļas vadītāja vietniece (<i>attālināti</i>)	Inga Bērziņa
Centrālās finanšu un līgumu aģentūras direktora vietniece programmu un projektu atbilstības jautājumos (<i>attālināti</i>)	Ārija Vecmane
Iepirkumu uzraudzības biroja Tiesību aktu piemērošanas departamenta direktore (<i>attālināti</i>)	Gundega Šulca
Rīgas valstspilsētas Centrālās administrācijas Iepirkumu pārvaldes vadītāja	Monta Drebeiniece
Valsts digitālās attīstības aģentūras Administratīvā departamenta direktors	Una Skrastiņa
Valsts digitālās attīstības aģentūras Elektronisko iepirkumu departamenta direktors	Arvis Širaks
"TGS Baltic" zvērināta advokāte	Oļegs Filipovičs
Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" tautsaimniecības eksperte	Māra Stabulniece
Finanšu ministrijas Komunikācijas departamenta direktors (<i>attālināti</i>)	Signija Zandere
Finanšu ministrijas Komunikācijas departamenta direktora vietniece (<i>attālināti</i>)	Aleksis Jarockis
Finanšu ministrijas Finanšu un darbības nodrošinājuma departamenta direktore (<i>attālināti</i>)	Lelde Grīnvalde
Finanšu ministrijas Finanšu un darbības nodrošinājuma departamenta Informātikas nodaļas vadītājs (<i>attālināti</i>)	Vita Liepa
Finanšu ministrijas Finanšu un darbības nodrošinājuma departamenta Publisko iepirkumu un projektu vadības nodaļas vadītāja (<i>attālināti</i>)	Guntars Putāns
Finanšu ministrijas Finanšu un darbības nodrošinājuma departamenta Informātikas nodaļas informācijas sistēmu administrators (<i>attālināti</i>)	Natalja Lipina
VAS "Valsts nekustamie īpašumi" Iepirkumu daļas vadītājs (<i>attālināti</i>)	Pāvels Veselovs
Valsts digitālās attīstības aģentūras direktora vietnieka elektroniskās pārvaldes jautājumos p.i., Informācijas sistēmu attīstības departamenta direktore (<i>attālināti</i>)	Ģirts Norlinds
Biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība" iepirkumu speciāliste, jaunatnes lietu speciāliste (<i>attālināti</i>)	Elita Kļaviņa
	Zane Zvaigzne

Protokolē

Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Juridiskā atbalsta nodaļas
vecākā eksperte

Astra Valtere

Sēdi sāk plkst.15:00

1. Finanšu ministrijas ievadvārdi.

S.Liepiņa sniedz informāciju par saņemto priekšlikumu skaitu darba grupas ietvaros. Atsaucība ir ļoti liela, kopumā saņemti vismaz 240 dažādi priekšlikumi, kuri pakāpeniski tiek vērtēti. Nākamajā reizē plānotas prezentācijas no iepirkumu īstenotājiem, bet paralēli ar šiem priekšlikumiem strādā, tos grupē. Priekšlikumi ir gan jau par zināmām līgumcenu robežvērtībām, slēgšanas noteikumiem, dažādiem iepirkuma procedūras specifiskiem noteikumiem, apstrīdēšanu. Dalība sistēmās valsts pusē liek pasūtītājiem būt neefektīviem, ievadot informāciju gan iepirkumu sistēmā, ko uztur Valsts digitālās attīstības aģentūra, gan reģistros un informācijas sistēmās, ko uztur Iepirkumu uzraudzības birojs. Par šo ir pietiekami daudz priekšlikumu, ir priekšlikumi par katalogiem.

Papildus ir uzņēmēju priekšlikumi, ir arī no Arhitektu savienības puses, un arī no citiem. Ļoti daudz uzņēmumu, kas gribētu piedalīties iepirkumos, bet pieejas barjeras ļoti augstas.

Aicina tos, kas vēl nav iesnieguši priekšlikumus, vai kam ir vēl kas piebilstams, tad tos iesniegt līdz 09.05.2025. sēdei, jo jau nākamajās pēdējās divās sēdēs, kas ieplānotas līdz maija beigām, plānots konceptuāli vienoties par risinājumiem.

2. Rīgas valstspilsētas pašvaldības un Liepājas valstspilsētas pašvaldības prezentācija par centralizētajiem iepirkumiem Rīgā un Liepājā.

U.Skrastiņa un D.Jēriņš sniedz informāciju atbilstoši prezentācijai par centralizētajiem iepirkumiem Rīgā un Liepājā (pielikumā).

U.Skrastiņa informē, ka sākumā Rīga un Liepāja veidoja prezentācijas atsevišķi, tad secināja, ka faktiski dara vienu un to pašu. Līdz ar to arī prezentācijas būs apvienotas. Pēc tam, ja būs jautājumi, tad būs gatavi atbildēt uz tiem.

Tas, ko Rīgā dara Iepirkumu pārvalde – veicam iepirkumus, pirmkārt, Centrālās administrācijas struktūrvienībām un aģentūrām saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu – tā ir viena grupa, otra grupa – virs Eiropas Savienības sliekšņiem.

Mēs veicam līdzīgos iepirkumus visiem pārējiem, tāpat arī gan departamentiem un padotības iestādēm, policijai, bāriņtiesai, vēlēšanu komisija un apkaimju iedzīvotāju centram. Tāpat viena grupa ir, kur mēs pilnīgi visu darām. Otrs, ko mēs veicam virs Eiropas sliekšņa un trešais līdzīgie iepirkumi, kas ir visiem.

Liepāja dara apmēram to pašu, veic visus iepirkumus četrpadsmit pašvaldības iestādēm, bet iepirkumos degvielai, veselības apdrošināšanai, autotransporta apkopei, elektrībai brīvprātīgi piedalās arī pašvaldību kapitālsabiedrības. Rīgā par kapitālsabiedrībām vēl šobrīd nedomājam. Tāpat arī Liepājā jādabū atļauja, ja pērk no Elektronisko iepirkumu sistēmas (EIS), Rīgā tas nav, Rīgā katrs no EIS var pirkt pēc savas nepieciešamības.

D.Jēriņš papildina. Efektivitātes mērīšana mums ir viena tāda var būt atšķirīga lieta. Mums ir ISO standarts pašvaldībā ieviests, un tad mēs vēl vērtējam piegādātājus. Mēs uzkrājam datu bāzi, kā ir gājis ar šiem piegādātājiem. Īsti patreiz mēs viņu izlikt nevaram. Protams, ka ir šie te lauztie līgumi un var mēģināt kaut ko piemērot, bet nu kaut kādā vērtējumā ielikt, ka šis mums bija problemātisks un viņam iedot kādus mazākus punktus to mēs īsti nevaram, tas varētu būt tāds kā priekšlikums. Mēs arī iesniegsim, ko vajadzētu mainīt.

Kādu laiku atpakaļ Iepirkumu uzraudzības biroja (IUB) mājas lapā bija par vispārīgo vienošanos skaidrojums, un tur bija tāds, ka gala lēmumu katram šim gadījumam nepieņem vis iepirkumu komisija, bet varbūt arī pasūtītāja nozīmēts darbinieks. Ar 3.aprīli šis skaidrojums IUB mājas lapā ir mainījies un tur vairs nav. Mums tas būtiski palielinās birokrātisko slogu un arī vērtēšanas laiku. Mēs mēģināsim rosināt, ja tas ir bijis Augstākās tiesas nolēmums par to, ka tā nevar būt organizēts, tad mēs gribējam rosināt grozījumus likumdošanā un atgriezt to, ka mums ir izvēles tiesības. Ir dažādi vispārīgās vienošanās veidi, piemēram, sociālajiem darbiniekiem, tur ir ļoti vienkārši, bet, piemēram, tai pašai ceļu projektēšanai un vēl varbūt īpašāk poligrāfijas pakalpojumiem, kur mēs veicam cenu aptaujas arī par ļoti mazām summām, varbūt pāris simts eiro un tās ir gandrīz vai katru nedēļu, mēs iegūstam ļoti labu cenu. Šī te mums sanāk, ka mums var sūtīt un iepirkuma komisija pieņem lēmumu birokrātiski, gari un neefektīvi.

Tad vēl viena lieta ir nenormāls birokrātiskais slogs uz vispārīgo vienošanos publikācijā, it sevišķi sociālo darbinieku līgumiem. Mēs viņus nevaram publicēt. Jā, viņi ir parakstīti elektroniski, iekšā ir personiskā informācija, datu aizsardzība. Mēs viņus ņemam ārā, krāsojam ciet. Visiem līgumiem ir pilnīgi absolūti vienāda informācija. Es domāju, ka būtu pilnīgi pietiekami kāda bija iepriekšējā redakcija. Publicē nevis tekstu, bet publicē piegādātājus un arī, ja mēs publicējam piegādātājus, atkal ir personas kodi. Es domāju, ka šeit varētu būt risinājums ir normāli teksts, kāds ir viņš ir jau iepirkumā, kuru nevar mainīt un mēs pieliekam klāt, ar ko ir noslēgts līgums. Vienkārši ātri un bez lielas birokrātijas.

Tad viena lieta runāju arī ar saviem kolēģiem par EIS iepirkumiem. Mēs vairāk datortehniku pērkam. Tie atzinumi tomēr ir dārgi, ilgas piegādes. Un, piemēram, par licencēm ir jāizpilda birokrātiskā “dzeja”. Kāpēc tas ir vajadzīgs? Es domāju, ka pietiek ar to, ja man vajag to licenci vai licences pagarinājumu, kāpēc man ir jāraksta paskaidrojums, kāpēc man to vajag? Nu, pilnīgi liekas darbības! Skaidrs, ka ja mēs gribam veicināt centralizēto iepirkumu sistēmu, sliekšņi ir jāceļ, tas to veicinās.

Vēl viena lieta. Man atsūtīja vakar īsziņu, kuru nolasīšu, jo tas attiecas uz mums visiem. Kaut kur no sociālajiem tīkliem kāds no uzņēmējiem to atsūtīja: “Pirmo reizi trīs gadu pieredzē vinnējām iepirkumu kā dārgākie no trīs pretendentiem, jo pārējo pretendentu patiesā labuma guvējiem kavēts privāts nekustamā īpašuma nodoklis”.

Un te vēl te daži komentāri: “Kur ir šis te uzvarētājs? Tad tā bieži nepriecājas. Patreiz laikam ir tas pļaujas laiks, kad ir beidzies pirmais ceturksnis, kāds nav samaksājis un tuvākā mēneša laikā būs šie te gadījumi, kur mēs reāli pazaudējam noteikti lielus finanšu līdzekļus”. Var mainīt šo te normu, varbūt tas ir jāmaina ātrāk.

S.Liepiņa jautā par finanšu efektivitātes mērīšanu pirms un pēc centralizācijas, vai paši ir mērījuši? Vai tā datu uzkrāšana tikai tagad sākas?

D.Jēriņš atbild, ka ir ļoti sen. Būtībā aizgājām uz centralizēto iepirkumu komisijā tajā brīdī, kad izveidoja EIS un tad bija jāizvēlas vai pirkt EIS vai veidot savu centralizēto komisiju. Mēs sapratām, ka mūsu vietējie piegādātāji, it sevišķi datortehnikā, un viņi ir ar labākām cenām, un arī viņi nespēj konkurēt un nespēj startēt EIS. Salīdzināt vai būtu bijis pirms tam efektīvāk mēs īsti nevaram, bet sajūtas vismaz apdrošināšanā, degvielā, kur ir lielākie iepirkumi ir – jā, sajūta arī par elektrību, jo apjoms ir salīdzinoši liels.

Mēs arī salīdzinām prognozētās cenas un iepirkuma cenas, mūsu vairāku gadu pieredze liecina, ka cenas iegūst zemākas nekā bija prognozēts. Tāmētājs Rīgā izmanto Rīgas cenas. Reģionā cenas zemākas kā Rīgā. Liepājā kompetenti speciālisti Komunālajā pārvaldē ar sertificētiem būvdarbu uzraugiem, vadītājiem. Liela kompetence prognozēt un tāmju sagatavošanā.

J.Lange papildina, ka, slēdzot līgumus, redzam, ka ir ietaupījumi uz būvniecību, elektrību, degvielu. Ja ir konkurence, cena lētāka. Par elektrību, degvielu var izmērīt, piemēram, procentu atlaides. Noteikti apjoma ieguvumi ir.

S.Liepiņa – ir starptautiski atzīts, ka arī uzlabojot iepirkumu sistēmas, saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) vērtējumu no valsts uz valsti ietaupījums ir no 7 līdz 35 %, un tad attiecīgi mazāk līdzekļu. Nu, paņemam šos 5,5 miljardus *euro*, piemērojot šādu reizinātāju ar vai nu 5 vai 7 %, 35 % būtu ekstrēmi. No tās summas ieguvums ir apjomīgs.

D.Mieriņa – man ir jautājums, jā, paldies, ļoti labi izstāstījāt. Protams, medaļai droši vien ir divas puses. 1) Vai jūsu darbinieki nav sūdzējušies par tendencēm šādos iepirkumos, piemēram, birokrātijas palielināšanu, vai viņi netiek laicīgi pie sava iepirkuma, tāpēc, ka ir daudz, jūs esat tik, cik esat? 2) Kā jūs redzat attiecībā uz iepirkumiem, kas būtu nākamie soļi, piemēram, ilgtspējas jautājumu risināšanā, vai arī, teiksim, ka tie iepirkumi varētu būt uz ilgāku laiku? Nu, tad arī līdz ar to būtu mazāk darba iepirkumu komisijai. Kas būtu tas, ko jūs redzat, tur nav?

J.Lange atbild, ka darbinieki ir neapmierināti, tad vairāk ir jāplāno. Bija pretenzijas no viena slavena departamenta direktora, jo tad viņš nevarēšot ietekmēt iepirkumu komisiju. Skaidrs, ka tāpēc bija jāiet uz centralizāciju. Nevar ielekt pēdējā brīdī ārkārtas iepirkumā un tad kaut ko mainīt. Prasa vairāk iesaistīto cilvēku, vairāk darbības. Tā doma, ka mums vairāk jāplāno uz priekšu – gads, divi. Caur izglītošanos pretestība mazinās. Tas paņem kādu laiku.

U.Jēriņš – tiem darbiniekiem, jā, varbūt sākotnēji mums katram nepatīk pārmaiņas, bet arī tas iestādes vadītājs saprot, ka viņam paliek vieglāk. Tad, kad ir jāiet uz IUB strīdēties, tad ir nepieciešams piesaistīt juristus un ar šo te viņam šīs te galvassāpes aiziet prom. Otra lieta arī. Iestādē tad bija sava kaut kāda iepirkumu komisija ar visām izrietošām sekām un jūs jau saprotiet, kad ļoti liela vēlme darbiniekiem piedalīties iepirkumu komisijās nav un tā kā tas tā ir, tas ir viens aspekts.

Ar to pieredzi, kā tas notiek, tas, kad brīžiem vajag kaut ko ļoti steidzami, bet arī to, ko mēs redzējām tajās atskaitēs – esam vieni no ātrākajiem gan lēmumu pieņemšanā, gan visā procesā.

Tas nozīmē, ka var būt jebkurš cits variants un diez vai mēs kaut kādu ātrāku rezultātu šajā procesā iegūtu.

D.Mieriņa – un kā jūs redzat, kas būtu nākamie soļi, teiksim, ko jūs ieteiktu, jo tagad strādājam pie šīs iepirkumu centralizācijas.

J.Jēriņš atbild, ka ir šīs pašas vispārīgās vienošanās. Mēs jau agrāk viņas slēdzām arī uz kaut kādu vienu gadu. Mēs tiešām tagad slēdzam uz diviem gadiem. Agrāk tur bija arī sliekšnis, bet tagad mēs esam pārgājuši pārsvarā uz Eiropas Savienības sliekšni, un tad mums parasti jau tam tur nevar pāriet pāri, tad mums ir šīs diviem gadiem ar konkrētiem piegādātājiem. Nu tas samazina arī to darbu. Ja agrāk mums, piemēram, Komunālā pārvalde ir ielu uzturēšanas, grants ielu greiderēšanas, bija tādi gada līgumi, tad mums tagad viņi ir uz diviem gadiem.

Protams, var runāt par apjomu izmaiņām, lai mēs varētu iet uz tālāk uz četriem gadiem, bet mazliet ir bažas.

Cena jau ir iekšā, arī inflācija, un otra lieta – vai būvnieks neiecenos stipri lielāku risku, un tad mēs par to maksāsim papildus, jo ja viņš būs iecenojis par maz, tad būvnieks var mēģināt lauzt līgumu, jo ar zaudējumiem ilgi neviens nestrādās.

S.Ābrama – starptautiskie eksperti un arī mūsu korupcijas pētnieki (“Delna” un citi) iesaka, ka vajadzētu pašvaldībām publiskot mājaslapā zemsliedzīgo iepirkumus. Kā uz to raugāties, vai tas ir milzīgs apjoms?

J.Lange atbild, ka tā nav principiāla problēma. Mēs visus rēķinus esam gatavi parādīt tā kā ir, jo tā ir nodokļu maksātāju nauda. Pagaidām vēl īsti neko npublicējam.

U.Skrastiņa papildina, ka Rīgā zemsliedzņa iepirkumiem ir, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likumu, izdoti iekšējie noteikumi. Pirms trim gadiem bija 1000, tad bija iebildumi, mēs pacēlām uz 2000, tad bija iebildumi, pacēlām uz 5000. Tagad zemsliedzņa iepirkumi ir no 5000 *euro* līdz publiskā iepirkuma sliekšnim, tur ir noteiktas procedūras, kas jā dara un ir jāpublicē.

S.Ābrama – tur jau arī ļoti lielas summas veidojas kopā uz tiem zemsliedzņa mazajiem iepirkumiem. Nebūtu iebildumi, ja ir tāda prakse?

U.Jēriņš – attiecībā uz publikācijām Liepājas pašvaldība mājas lapā publicē līgumus, aizkrāsojot personas datus. Personas datu aizsardzība neiet kopā ar atklātību.

S.Liepiņa atsaucas uz G.Litvina sniegto prezentāciju par problēmām un iespējām publisko iepirkumu attīstībai pirmajā sēdē un Valsts kontroles ieteikumiem prezentācijas laikā. Otrā sadaļā bija par sliekšņiem tieši tādā veidā ka principā Latvija varētu virzīties, lai ievērotu Eiropas Savienības sliekšņus, ja mēs ieviestu pilnu informācijas pieejamību par pārējiem iepirkumiem. (demonstrē iepriekšējās sanāksmes prezentāciju). Mums ir iepirkumi par vairāk kā 5,5 miljardiem *euro*, mēs precīzi nezinām par cik. Apjoms skaita ziņā ir liels, summu ziņā nav liels. Līdz ar to viens priekšlikums, kas no Valsts kontroles bija, būtībā mēs varētu skatīties uz to, ka iet uzreiz uz sliekšņiem, bet tas nav kombinācijā ar pilnu publicēšanas pienākumu visiem citiem tas, ko mēs faktiski redzam no tā ko var nosaukt par attīstītām iepirkumu sistēmām gan kapitālsabiedrību pusē no pagājušās reizes, gan pašvaldību pusē, kurām ir šie centralizētie iepirkumi, ka jums ir pietiekami attīstītas iekšējās sistēmas. Jūs jau to tāpat darāt un tādā veidā pārvaldāt savu sistēmu.

A.Lapiņš papildina, ka kopējo summu mēs modelējam šobrīd no Valsts kases datiem. Par pagājušo gadu vienkārši nav vēl Valsts kase iedevusi apkopotos datus. Mēs aptuveni spējam uzmodelēt, bet, protams, tur ir diezgan lielas pielaiides. Jautājums, kā tos datus iegūt, neradot papildu slogu. Jāiet uz e-rēķinu izmantošana, un e-rēķini agri vai vēlū nonāk Valsts ieņēmumu dienestā.

S.Liepiņa – esam arī lūguši kolēģiem šobrīd sagatavot datus, lai pārskatītu sliekšņus, kāds tad varētu būt šīs publicējamās informācijas veids. Tad nāktu ar šiem kompensējošiem pasākumiem. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, gan Valsts kontrole mūs aicina, lai uzlabotu informācijas pieejamību, gan arī valsts spēju analizēt, kas notiek ar iepirkumiem.

Ā.Vecmane – tieši domājot par to, kā mēs varētu nodrošināt šīs informācijas pieejamību dažādās darba grupās, kas mums ir paralēli šai darba grupai par iepirkumiem, viens no priekšlikumiem bija izveidot vienkāršu reģistru, kurā jebkurš pasūtītājs varētu nopublicēt informāciju par noslēgto līgumu neatkarīgi no summas, un tā būtu informācija, kas visiem būtu pieejama, un ļoti vienkārši izdarāms. Ja mēs sāksim likt mājaslapā šo informāciju, mēs radīsim atkal sadrumstalotību šiem iepirkumiem, kur piegādātājiem ir jāmeklē informāciju, kurā mājaslapā, kurā sadaļā. Savukārt, ja visiem būs nosūtīta informācija vienā datu bāzē par noslēgto līgumu, tas ir ļoti vienkārši. Arī pasūtītājam izdarāms pasākums. Tāds priekšlikums pārdomām.

3. Valsts digitālās attīstības aģentūras prezentācija par centralizētajiem iepirkumiem.

O.Filipovičs un A.Širaks sniedz informāciju atbilstoši prezentācijai par centralizētajiem iepirkumiem (pielikumā).

I.Šmite iebilst prezentācijā paustajam priekšlikumam, norādot, ka Konkurences padome neveido ne melnos, ne baltos sarakstus.

Tas ir vairāk jautājums pasūtītāja ziņā, lai zinātu par precī un pakalpojumu, ko viņš plāno pirkt, vai pastāv kādi objektīvi apstākļi to, ko minēja arī kolēģi.

Tā kā noteikti tas nebūtu virziens, ko Konkurences padome skatītu. Drīzāk vajadzētu aktīvāk vērst uzmanību pašiem pasūtītājiem. Varbūt pasūtītājiem izveikt tiešām kvalitatīvu priekšizpēti un saprast, jo tieši tie ir viņi, kas var to nokonstatēt. Konkurences padome noteikti neveic tādu veidu monitoringu, lai saprastu, kas ir unikāla prece, vai tur ir tikai viens ražotājs, vai tur ir kaut kādi citi apstākļi. Tas nav vienkārši iespējams.

Tas būtu jādara katrā konkrētā gadījumā tad, kad pasūtītājam rodas šāda vēlme un vajadzība un tad viņš veic šo tirgus izpēti un skatās, vai tādi piegādātāji Latvijā ir, lai neveidotu slēgtu vidi.

Varbūt pašvaldības to ir sākušas darīt, bet mēs redzam arī pēc pēdējām procesuālajām darbībām, ka tikai tad sāk vispār domāt par to, kā tiešām padarīt daudz caurskatāmāku šo te vidi, par to, kas notiek, kādi iepirkumi tiek sludināti.

D.Mieriņa – par pakalpojumiem, kurus nenopērk. Cik daudz tādu ir? Cik % tas sastāda?

S.Liepiņa – arī priekšlikumos daudz sūdzību, ka rezultātā daudz dārgāka cena. Tuvu pie 30 % iepirkumiem tikai viens pretendents.

O.Filipovičs nepiekrīt, ka 30 %. Tie ir citi iepirkumi – VNĪ un VDAA tikai divas iestādes, kas veido citu iestāžu iepirkumus. Par nenopirkto – tikai divas iestādes. Katrā nākamajā iepirkumā ņem ārā nenopirkto. Paši izņems ārā, ja viens piegādātājs, izņemot, ja vienīgais ražotājs (Oracle). Tad ietaupījums no četrdesmit līdz desmit procentiem un vidēji tie ir kaut kādi padesmit procenti. Mēs varētu piedāvāt jaunu pakalpojumu ar periodiskumu, piemēram, reizi ceturksnī vai reizi pusgadā. Taisīt licencēm vai tehnikai lielus apkopotos grozus, kur uz apjoma rēķina varētu būt.

Teorētiski tam nevajadzētu prasīt lielus resursus un mums ir jāvērtē, vai vispār viņi tajā brīdī būs vajadzīgi. Varbūt jā, varbūt nē, bet nu mēs neesam to pētījuši. Mēs redzam, ka daudziem tas varētu arī palīdzēt.

A.Širaks – ja ir viena pozīcija. Mums vajag vienu un to pašu datoru tipveida komplektāciju, ne pa labi, ne pa kreisi un viena iepirkuma ietvaros nav atšķirības. Mēs pērkam 150 pozīcijas vienam pasūtītājam mēs pērkam 400 pozīcijas četriem pasūtītājiem, bet ekonomija būs acīmredzama. Tiek taupīts administratīvais resurss. Ja tiktu publicētas šablona tipveida specifikācijas, atliek apjomīga vērtēšana, noņemtu slogu.

S.Liepiņa – vajadzētu līdz nākamai sēdei izvērtēt, vai jūs šo izmantotu, jo mēs zinām, ka pie galda šeit sēž aptuveni 65 % no valsts iepirkuma apjoma veicējiem.

N.Lasmane – bieži ir pārmetumi par sliktu preču kvalitāti. Vai Jums ir kāda procedūra kā kontrolēt kvalitāti?

O.Filipovičs atbild, ka ir procedūra. Ir vairāki varianti kā risināt un kā nodrošināt kvalitāti. Ir pāris gadījumi, kad rūpnīcas brāķis, nomainīja visu partiju, ne tikai brāķi. Ir arī kontrole pēc piegādes. Var pieaicināt Valsts digitālās attīstības aģentūru, kas sagatavos atzinumu, vai prece ir derīga.

S.Liepiņa – paldies par šo pārskatu. Te iezīmējas 3 sadaļas. Viena sadaļa – IKT iepirkumi. Tad ir sadaļa, kur tiek publicēti iepirkumi, kas vēsturiskas attīstības iemeslu dēļ atrodas Valsts digitālās attīstības aģentūrā. Kad mēs kopumā skatāmies starptautisko pieredzi šādas sistēmas pamatā atrodas centrālajā iepirkumu uzraudzības un vadības iestādē. Tā kā tas ir jautājums, par kuru mums būtu kādam jārunā. Lielā mērā šī sadalītība Latvijas gadījumā faktiski arī ir novedusi pie tā, ka attīstība ar šo sistēmas daļu gan modernu līgumu, mašīnlasāma līgumu sludinājumu sadaļā nenotiek, tad jāuzliek šis jautājums uz galda un jāsaprot, kā mēs virzīsimies uz priekšu. Un tad ir

trešā sadaļa, kas ir, ja es pareizi saprotu, integrācija caur šo jūsu turēto sistēmu ar citiem reģistriem, kas ir vajadzīgi, lai visi varētu visu pārvaldīt.

Mēs skatāmies no sistēmas vadības viedokļa, tomēr būtu jābūt kādam, kas to sistēmu satur kopumā.

O. Fiļipovičs precizē, ka tas tā nebija domāts. Tas bija par to, ka vienam nevajag pirkt visu un cenai noteikti ir jābūt vienai, tur mums nav domstarpības, bet šeit ir analīze, kas būtu jādara.

S. Liepiņa norāda, ka saprotam to jūsu dabīgo tieksmi uz IKT, nu tur tā viņai arī jābūt, bet jūs noteikti nedomājat par to, kā valstī labāk iepirkt, piemēram, automašīnas. Jūs sakāt, ka par IKT iestādei nebūtu jādomā, bet no kopējā iepirkuma sistēmas vadības viedokļa par to, protams, būtu jādomā.

4. Valsts akciju sabiedrības “Valsts nekustamie īpašumi” prezentācija par dinamisko iepirkumu sistēmu.

R. Griškevičs sniedz informāciju atbilstoši prezentācijai par dinamisko iepirkumu sistēmu (pielikumā).

A. Lapiņš jautā vai ir kādi izaicinājumi?

R. Griškevičs atbild, ka statistiski nav salīdzināms, bet no perioda uz periodu dalībnieku skaits ir pieaudzis.

S. Ābrama – bet līgumu skaits samazinājies. Vai tas ir būtisks ietaupījums pēc biržas tarifa?

R. Griškevičs atbild, ka katrs dalībnieks periodu izvēlas pēc savām vajadzībām – uz pusgadu, gadu, diviem. Par ietaupījumu jāprasa tiem, kas pērk.

D. Mieriņa – divi gadi ir optimāli? Vai tomēr varētu šo līguma termiņu pagarināt?

R. Griškevičs – domāju, ka jā.

A. Lapiņš papildina, jo garāks līgums, jo vairāk jāregulē. Arī Eiropas Savienības direktīvās diezgan smagnējs process. Pēdējie gadi rāda, ka dinamiski mainās situācija. Tad ir, protams, no administratīvo resursu viedokļa, jo garāks līguma termiņš, jo mazāk administrēšanas, tālu no tāda attāluma efektivitātes viedokļa, jo garāks līgums, it īpaši, ja viņš ir bez indeksācijas klauzulām, bez pārskatīšanas, jo viņš vairāk riskus uzliek piegādātājam, tā rezultātā līgums ir dārgāks. Vēl komentārs par izdevīgumu, nu tie pētījumi rāda, ka biržas tarifs ir tomēr izdevīgāks.

R. Griškevičs – biržas tarifs ir izdevīgāks, bet pasūtītāji pārsvarā izvēlas fiksēto tarifu, jo budžeta iestādēs tā vieglāk plānot.

O. Fiļipovičs – var tikai atbalstīt valsts akciju sabiedrības “Valsts nekustamie īpašumi” aktivitātes. Ja viņiem izdosies īstenot būs perfekti.

5. Diskusiju panelis: darba grupas pārstāvju viedokļi par prioritāri risināmo jautājumu attiecībā uz darba grupas uzdevumiem – 1) publiskā iepirkuma rezultāta un finanšu efektivitātes palielināšana un 2) publiskā iepirkuma procesa efektivitātes palielināšana.

S. Liepiņa – paldies kolēģiem! Man liekas, šis mums iedod tādu citu skatu, ko mēs arī priekšlikumos varam veikt centralizēti, centralizēti var ļoti dažādos veidos. Var pašvaldība, gan tikai iestādes vai departamenti, pašvaldības, tai skaitā kapitālsabiedrības. Pilnīgi visi iepirkumi Liepājā un novadā tiek veikti faktiski ar jūsu palīdzību.

Es arī priecājos, ka Kaminska kungs šeit ir, jo tā būs neizbēgami tā diskusija, kas mums priekšā, jo šeit mums faktiski no šīm prezentācijām, kas mums parādās, ka lielajiem iepircējiem ar profesionālu iepircēju komandu, mēs nedzirdam, ka pamata problemātika ir nacionālā likumdošana. Ir lietas, ko vajag kārtot, saprotam, to mēs arī dzirdam, bet pamatā ir profesionalitāte.

Ā.Vecmane – mēs esam skatījušies uz to, ka iesākumā tas varētu būt starp trīs klīniskās universitātes slimnīcām, jo arī teritoriāli mēs esam Rīgā, visas trīs slimnīcas, bet atsevišķos gadījumos, lai piesaistītu medicīnas preču iegādi, tai skaitā arī par šo reaģentu ienākšanu Latvijā varbūt būtu jādoma par centralizētu iepirkumu rīkošanu Baltijas mērogā, jo medicīnas nozarei Latvijas tirgus ir par mazu, lai paplašinātos un ienāktu jauni spēlētāji. Un mēs esam gatavi domāt un risināt, un organizēt, tai skaitā centralizētos iepirkumus veselības aprūpē medicīnas jomā. Nu, iespējams noder arī kādam citam.

S.Liepiņa secina, ka mums ir jāskaidro esošā likumdošana vai kā var kāds pievienoties citai iestādei iepirkumos. Jāskatās, kā mēs to varam iestrādāt likumdošanā un izmantot labās prakses piemērus.

M.Lazdovskis – man šķiet, ka mums kādā no nākamajām reizēm beidzot vajadzētu ķerties klāt tam, ko faktiski visi lielie iepircēji teica pirmajā reizē un tur nav ko īsti piebilst, jo mēs sanākam kopā un mēs vienojamies par to, ka tie priekšlikumi ir daudz maz visiem vienādi, nu nav normāla situācija mums.

Uzņēmuma patiesā labuma guvēja fiziskās personas neiesniegtas deklarācijas dēļ ir jānoraida lētākais iepirkums, kur 200 tūkst. *euro* zaudējam konkrēti vienā gadījumā. Nu, tas nav normāli. Ir jādod iespēja cilvēkiem nomaksājot tos nodokļus, virzīties uz priekšu. Mēs ejam atpakaļ, nu tāpatās visas patiesā labuma guvēju pārbaudes un ticiet man tagad bija perfekts konsultantu iepirkums, kad man *Deloitte Europe* iepirkumam ir jāpārbauda patiesā labuma guvējs, kas ir Polijas pilsonis, kas ir Kipras rezidents? Nu, un tad mēs prasām, vai viņš ir samaksājis Kiprā nodokļus? Ticiet man Kiprā neviens neprasa, vai kāds ir samaksājis Latvijā nodokļus.

Šeit nodokļiem jābūt nomaksātiem. Dodam iespēju nomaksāt un virzāmies uz priekšu. Nu skaidrs, ka mēs pārbaudām, kas tie patiesā labuma guvēji ir. Tas ir būtiski, bet viena lieta, kas nebija pieminēta šeit ar Tehnisko universitāti, un mēs daudz esam diskutējuši par nepieciešamību veicināt pētniecību un inovāciju.

Un man, piemēram, arī valsts ceļos daļa no tiem iepirkumiem mums bija viens pretendents tieši attiecībā uz pētniecību un inovāciju. Bieži vien tajos iepirkumos pretendents ir vienalga Rīgas Tehniskās universitātes mācībspēks, kas caur kaut kādām kompānijām mums taisītu tos pētījumus. Vai nebūtu diskusijas vērts jautājums, kad lielajām valsts kapitālsabiedrībām, varbūt arī citām valsts iestādēm pa tiešo noslēgt līgumus ar lielajām valsts universitātēm? Un mēs savstarpēji sadarbojamies to pētījumu veikšanā. Tas būtiski atvieglos darbu. Ja konkurences jautājums, tad cits jautājums.

I.Šmite – te ir cits jautājums, ja slēptās vienošanās u.tml.

A.Lapiņš – piedāvā M.Lazdovskim izrunāt individuāli. Iespējams, jautājums par interpretāciju.

D.Mieriņa – jautājums par vecā asfalta un riepu izlietošanas iespējām. Vai šobrīd regulējums pietiekams? Cik ilgi kalpo?

M.Lazdovskis atbild, ka tas ir iespējams, vecās riepas ir izmantojamas, bet tas būs 10-15 % dārgāk. Kalpo tāpat.

Noslēgumā S.Liepiņa informē par darba grupas nākamo plānoto sanāksmju laika grafiku un darba kārtībām.

Sēdi slēdz plkst.17:00

Pielikumā: 1) Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja prezentācija;
2) Rīgas valstspilsētas pašvaldības un Liepājas valstspilsētas pašvaldības kopīgā prezentācija;

- 3) Valsts digitālās attīstības aģentūras prezentācija;
- 4) VAS “Valsts nekustamie īpašumi” prezentācija.

Ministrs

(paraksts*)

Arvils Ašeradens

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu